

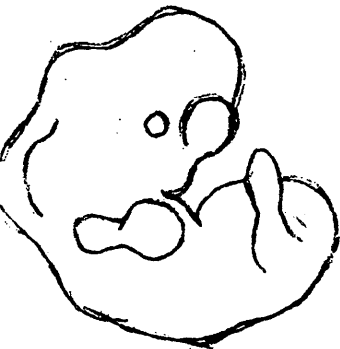
lennél, miként kedves kollégáid /enyhe iróniával/, behozta volna ide az asztalomra a kérdéses egy /azaz 1./ tányér levest, szép nyugodtan kanalazgattunk volna együtt, miközben elolvastuk volna azt a bizonyos izét, és az esetleges kedvezőtlen eredmények esetén felelősségre vonhattuk volna a főszakácsot a figyelmetlen cenzuráért. No föl a fejjel Béla, láthatod, hogy mi nem akarunk neked rosszat. Menj szépen és legközelebb ne legyél ilyen kis forrófejű. Én persze megteszem a szükséges intézkedéseket. Hogy ritkábban főzzenek a menzán levest betűs tésztából, na meg ehhez hasonlókat. A főszakácsot természetesen áthelyezzük a vízvezetékszerelőkhöz. Nyugodjál csak meg Béla öcsém, a közeljövőben nem történhetnek meg veled hasonló félreértések...

Árvándi Béla gyakornok, megkönnyebbült lélekkel, de mégis egy ici-pici keserű érzéssel torkában hagyta el jó főnöke lakosztályát. A keserű érzést az okozta, hogy tisztán enlékezett rá, ma nem betűs, hanem hosszuszálú tészta volt a levesbe főzve.

De keserűségét eloszlatta az az érzés, hogy tudta, mindez mostmár az ő titka marad mindörökké, ámen.

m

Adalékok az elefánt történetfilozófiai értelmezésének néhány kérdéséhez

Már a feltörekvő polgárság harcá folyamán is nagy hatása volt az elefántnak, bár akkor még vallási köntösben jelentkezett. Hegel már dialektikusan szemléli az elefántot, de idealizmusa miatt mint valamiféle szubsztanciát tételjezi, Marx a gyakorlat szerepének a fontosságát emeli ki megismerésében: materialista alapon helyezi a fej tetejéről a talpára állítva az elefántot. A polgári forradalmak győzelme után a szabadversenyos kapitalizmusban az elefánt elidegenedett formájában áll szemben a tömegekkel. Az osztályantagonizmus élességével, a monopolkapitalizmus korában egyre szembetűnőbbé válik az elefánt áru-fétis jellege és a tömegek manipulálásában játszott szerepe.

1917 után, majd a szocialista világrendszer kialakulásával hatalmas távlatok nyíltak az elefánt előtt. Feltáratlan még az elefánt szerepe a szocialista vállalkozás különböző formáiban; e kérdés taglalása nem képezheti jelen tanulmány tárgyát. A polgári elefántkutatás ért el eredményeket bizonyos részterületeken a számítógépes technika alkalmazásával, de túlzott empirizmusa lehetetlenné tette egy átfogó elefantológiai elmélet kidolgozását.

Egyes polgári és ujbololdali teoretikusok metafizikus módon megkísérik az elefántot, mint valamiféle "osztályokfeletti" beállítani. Világosan meg kell mondanunk, hogy e mögött egyes uralkodó köröknek az a törekvése rejlik, hogy az elefántot leválazzák a tömegek forradalmi mozgalmairól.

A marxista elefántkutatás nem adhatja fel pártosságát, amiből az következik, hogy ki kell mutatnia az elefántot determináló objektív törvényszerűségeket, és az elefánt megjelenésének konkrét történeti formáit a különböző fejlődési szakaszokban/ ugyanígy: ősközösségi, ázsiai, antik, feudális, stb. /. Az elefánt történetileg változó, sajátos tulajdonságokkal rendelkező objektív kategória, amelyet mint totalitást kell szemlélünk. A tudomány és az ideológia síkján ez a felfogás segíti elő, hogy az elefánt megtegye az ugrást a szükségszerűség birodalmából a szabadság birodalmába.